

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 117/2024
13.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Гордане Којић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Нешића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 55/19 од 27.12.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 388/2023 од 26.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Нешића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 55/19 од 27.12.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 388/2023 од 26.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 55/19 од 27.12.2022. године окривљени АА, поред осталих, оглашен је кривим због извршења кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. у вези члана 33. КЗ, за које му је суд претходно утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци и продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које му је суд претходно утврдио казну затвора у трајању од 4 месеца, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 8 месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 22.10.2018. године до 06.11.2018. године, а коју казну ће издржавати у просторијама у којима станује без примене електронског надзора, с тим да не сме напуштати просторије у којима станује,

осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, па уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора. У односу на овог окривљеног одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 388/2023 од 26.10.2023. године одбијене су, као неосноване, жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу – Посебног одељења за сузбијање корупције и бранилаца окривљених ББ, ВВ, АА и ГГ и пресуда Вишег суда у Нишу, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4. 55/19 од 27.12.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Нешић поднео је захтев за заштиту законитости, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривична дела за која је правноснажним пресудама оглашен кривим или исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или укине другостепену пресуду и предмет врати ради одлучивања по жалби браниоца окривљеног АА изјављеној против првостепене пресуде. Стављен је и предлог да Врховни суд, у смислу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење казне затвора окривљеном АА изречену побијаним пресудама, до одлуке по захтеву.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, доставио Врховном јавном тужиоцу, Врховни суд је, у смислу одредбе члана 490. ЗКП, одржао седницу већа, о којој, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни суд је размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

У поднетом захтеву за заштиту законитости, као разлог подношења, бранилац нумерише повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју у односу на кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. у вези члана 33. КЗ, образлаже наводима да радње које се окривљеном стављају на терет не представљају радње бића предметног кривичног дела, јер исте нису противправне. У вези са изнетим, бранилац наводи да је окривљенима стављено на терет предузимање две противправне радње и то да су поступили супротно:

- члану 7. тачка 7.5. и 7.7. Оквирног споразума од 03.08.2017. године и тачке 7. позива за достављање понуда Војне поште 4986 бр.59-28/5 04.04.2018. године, јер су понуду добављача „...промет“ ДОО доставили након истека рока за достављање понуда

- члану 87. став 2. Закона о јавним набавкама и члан 7. тачка 7.7. Оквирног споразума 4770-62 од 03.08.2017. године и тачке 6. позива за достављање понуда Војне поште 4986 бр.59-28/5 од 04.04.2018. године, јер понуду нису доставили у затвореној коверти или кутији.

У вези са изнетим, бранилац цитира и означене чланове Оквирног споразума, те наводи да се по Оквирном споразуму ради о инструкционим нормама, како за корисника тако и за добављача јавне набавке, због чега подношење понуде након истека рока, по ставу одбране, не представља никакву противправну радњу. Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а везано за извршење кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. у вези члана 33. КЗ, бранилац истовремено указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, односно погрешну примену закона, обзиром да наводи да окривљени АА и окривљени ГГ не могу бити саизвршиоци кривичног дела из члана 228. став 1. КЗ, већ евентуално помагачи или подстрекачи окривљеном ББ и окривљеном ВВ у извршењу њиховог кривичног дела из члана 228. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела утврђеног изреком побијане првостепене пресуде, произлази да су окривљени АА и ГГ дана 16.04.2018. године, у ..., у војном објекту база „Југ“ у Бујановцу, у урачунљивом стању учествовањем у радњи извршења са умишљајем заједнички извршили кривично дело, тако што су предузели противправне радње у намери да утичу на доношење одлука наручиоца јавне набавке и то на начин ближе описан у изреци, а све како би од стране наручиоца била у коначници донета одлука о додели наруџбине добављачу „...промет“ ДОО, у складу са садржином понуде, која је достављена након одређеног рока за достављање понуда и на противправни начин, иако су били свесни свог дела и хтели његово извршење, а били свесни да је њихово дело забрањено.

Одредбом члана 228. став 1. Кривичног законика прописано је да ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима, или се противно закону договара са осталим понуђачима, или предузме друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке, казниће се затвором од 6 месеци до 5 година.

Радња извршења основног облика може се предузети на три начина. Први је подношење понуде у вези са јавном набавком, која је заснована на лажним подацима, други је договарање са осталим понуђачима, на начин који је супротан закону и трећа радња извршења се може остварити предузимањем других противправних радњи. Тај облик радње извршења доста је неодређен и ту је од значаја Закон о јавним набавкама, али противправност може да постоји и у случају кршења одређених одредаба подзаконских аката који важе у области јавних набавки. Такође, потребно је да се те противправне радње предузимају у намери да се тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке, односно да буду подобне да се њима утиче на доношење одлука наручиоца. При томе, злоупотреба у области јавних набавки се, по правилу, врши тако што у томе учествује и наручилац и понуђач.

Одредбом члана 33. Кривичног законика прописано је да ако више лица учествује у радњи извршења да са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело или остварујући заједничку одлуку другом радњом са умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела, свако од њих казниће се казном прописаном за то дело.

Сходно изнетом, а како из изреке произлази да су окривљени ГГ и АА учествовањем у радњи извршења са умишљајем заједнички извршили кривично дело, тако што су предузели противправне радње у намери да утичу на доношење одлука наручиоца јавне набавке, то по ставу Врховног суда стоје сви битни елементи, како субјективни тако и објективни кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 1. у саизвршилаштву у вези члана 33. КЗ, за које је поред осталог, окривљени АА и оглашен кривим.

Супротно наводима захтева, по ставу Врховног суда, не може се посматрати појединачно поступање – радња окривљеног АА, као изолована, већ у контексту целокупне изреке правноснажне пресуде и самог критичног догађаја и то у ситуацији када је злоупотреба у области јавних набавка вршена тако што су у њој учествовали и наручилац и понуђач, обзиром да су у овом кривичном поступку и окривљени ББ и окривљени ВВ оглашени кривим због извршења кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком из члана 228. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ и у ситуацији када је друга понуда (неблаговремена) дата од стране фирме „...промет“ ДОО, након што се представник те фирме окривљени ГГ у потпуности упознао са конкурентском понудом привредног друштва „...комерц“, која је износила 1.645.540,00 динара без ПДВ-а и након чега је „...промет“ ДОО из ... своју претходну понуду од 987.742,00 динара без ПДВ-а, роком реализације 8 дана и гарантним роком 12 месеци, изменило на износ од 1.489.897,00 динара без ПДВ-а, роком реализације 8 дана и гарантним роком од 24 месеца, односно након што је заједно са окривљеним АА дао нову понуду која је виша у односу на претходну понуду, а опет повољнија у висини у односу на претходног конкурентског понуђача.

При томе, окривљеном АА и окривљеном ГГ стављено је на терет једна од три алтернативно постављене радње- „друге противправне радње“, а то су у конкретном случају радње које су спроведене супротно члану 7. тачка 7.5. и 7.7. Оквирног споразума од 03.08.2017. године и тачке 7. позива за достављање понуда Војне поште 4986 бр.59-28/5 04.04.2018. године, јер су понуду добављача „...промет“ ДОО доставили након истека рока за достављање понуда и супротно члану 87. став 2. Закона о јавним набавкама и члан 7. тачка 7.7. Оквирног споразума 4770-62 од 03.08.2017. године и тачке 6. позива за достављање понуда Војне поште 4986 бр.59-28/5 од 04.04.2018. године, јер понуду нису доставили у затвореној коверти или кутији, а које радње су такве природе да су биле подобне да се утиче на доношење одлуке наручиоца, што се у конкретном случају и догодило, на начин описан у изреци.

Имајући у виду наведено, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП.

Како се у радњама окривљеног стичу сви битни елементи кривичног дела из члана 228. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, односно како је окривљенима изреком правноснажне пресуде утврђено да су радње извршења са умишљајем заједнички извршили, то су по ставу Врховног суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да би окривљени АА и ГГ евентуално могли бити оглашени кривим као помагачи или подрекачи, али никако као саизвршиоци.

У образложењу захтева, бранилац окривљеног указује да је учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и у односу на продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ. Наведену повреду, у односу на ово кривично дело, бранилац образлаже наводима да окривљени АА не може бити извршилац овог кривичног дела, јер исти нити је одговоран за уношење датума, нити за његову тачност, нити пак то оверава, те да не може бити извршилац истог.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 357. КЗ у ставу 1. прописано је да службено лице које у службену исправу, књигу или спис унесе неистините податке или не унесе важан податак или својим потписом, односно службеним печатом овери службену исправу, књигу или списе неистинитом садржином или који својим потписом, односно службеним печатом омогући прављење службене исправе, књиге или списка са неистинитом садржином, казниће се затвором од 3 месеца до 5 година, док је у ставу 3. прописано да одговорно лице у предузећу, установи или другом субјекту који учини дело из става 1. и 2. овог члана ће се казнити казном прописаном за то дело.

Из изреке побијане правноснажне пресуде произлази да је у периоду од 20.09.2018. до 26.09.2018. године, неутврђеног дана, поступајући као одговорно лице – директор „...промет“ ДОО из ..., у службене исправе и то записнике о пријему средстава МО и ВС на услуге од 13.09.2018. године и 19.09.2018. године унео неистините податке и то датум сачињавања и датум пријема средстава моторних возила ближе опредељених у изреци, а затим својим потписом и печатом „...промет“ ДОО оверио означене службене исправе, иако су наведена средства примљена на услуге 11.05.2018. године, а био је свестан свог дела, да је дело забрањено и при томе хтео његово извршење.

Имајући у виду наведено, по ставу овог суда, из изреке правноснажне пресуде произлазе сви битни елементи кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. у продуженом трајању у вези члана 61. КЗ, за које је окривљени АА и оглашен кривим. Наиме, окривљени ББ је као одговорно лице – директор „...промет“ ДОО (извршилац овог кривичног дела може бити одговорно лице и у предузећу, установи или другом субјекту – члан 357. став 3.КЗ) унео неистините податке о датуму сачињавања и датуму пријема средстава моторног возила и то у службене исправе – записнике о пријему средстава МО и ВС, а што је обухваћено и умишљајем окривљеног.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, у односу на продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ.

Имајући у виду све напред наведено, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев за заштиту законитости одбио као неоснован и одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,

Председник већа-судија,

Ирина Ристић, с.р.

Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић